

ARXIU BANCAIXA

Història Caixa d'Estalvis de València, Castelló i Alacant, Bancaixa

Els inicis: 1878-1939

La Caixa d'Estalvis de València va ser fundada el 1878 per la Reial Societat Econòmica d'Amics del País amb la denominació Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Valencia. En el primer any d'activitat, només els diumenges es prestava atenció al públic al carrer de Sant Cristòfol, i es van obrir 449 llibretes. L'any següent es posava en marxa l'establiment de la Caixa d'Estalvis escolar. Fins a 1882 l'entitat va patir pèrdues en tots els seus exercicis.

El 1885 es va establir la primera sucursal a Alzira, que va funcionar fins a l'epidèmia del còlera, i quatre anys més tard (1889) s'inaugurava la primera sucursal a València capital, al carrer de Jabonería Nueva, núm. 1.

La insuficiència de locals va provocar que el 1895 s'adquirira el Palau del Comte de Castrilla d'Orgaz sent enderrocat en 1928 per a construir el hui edifici de Glorieta. A començaments del segle, els anys 1908 i 1909, s'obrin tres noves oficines a la capital. Mentrestant, el 1897, els Estatuts es renovaven i quedarien emmarcats dins de la primera legislació estatal de Caixes (Llei 29 de juny de 1880).

Amb una activitat sense fites destacables, s'arriba a 1931 quan el Consell d'Administració de la Caixa va acordar la implantació d'una Obra Social pròpia. L'any següent, el Govern de la República es va fer càrrec de la direcció de l'Entitat, dirigint-la fins a maig de 1933. El nou Consell va aprovar, el 1934, un nou Reglament de la Caixa. Després d'un període convuls amb diverses suspensions i nomenaments de nous Consells d'Administració, en 1939 es constituïa definitivament un òrgan d'administració estable.

La dècada de 1940: creixement per expansió

Paràmetre indicatiu de la corba ascensional de la Caixa és el procés de creació d'agències i sucursals. L'any 1940 van començar els inicis d'expansió de la Caixa a la província de València (Sueca, Lliria i Requena, a les quals es van sumar la d'Alzira en absorbir-se la Caixa d'Alzira), però també fora de la Comunitat (a l'abril s'establia una sucursal a Albacete).

L'any següent, 1941, s'absorbia la Caixa d'Estalvis de Vila-real establint-se en la seua seu una sucursal de la Caixa d'Estalvis de València. El 1942 s'autoritzava liquidar, per no estar operativa, la Caixa d'Estalvis i Socors i Mont de Pietat d'Alberic, ubicant-hi també una sucursal. En el següent exercici, 1943, es va absorbir la Caixa d'Estalvis de Xàtiva, obrint sucursal i el 1944 va ser també absorbida la Caixa de Gandia, quedant com a sucursal. El 1945 es van obrir oficines a Burjassot i Quart de Poblet, i a Catarroja, Massamagrell, Chiva, Algemesí i Alboraya el 1946.

L'any 1947, als locals de l'Institut de Crèdit de les Caixes d'Estalvi de Madrid, s'establia una Agència de la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de València. Es continuava, el 1948, l'obertura de noves sucursals a Riba-roja del Túria, Vilanova de Castelló i Albaida; el 1949 a Carcaixent i, a la ciutat de València, la urbana núm. 5.

ARXIU BANCAIXA

En concloure la dècada, el nombre d'impositors ascendia a un total de 245.886.

Els 50: l'expansió continuada

El ritme d'expansió va ser creixent: Oliva, Tavernes de la Vallidigna, Sollana i la Pobla de Vallbona (1950); Llombai, Puçol i l'Alcúdia de Carlet (1952), Av. del Port de València, Bétera, Càrcer, Sant Antoni i Algemesí (1953); Castellar, una altra a Paterna i l'agència núm. 7 del Cabanyal en 1954. En 1955 s'amplia la xarxa a la província d'Albacete, a Almansa i Hellín, i una altra a Quart de Poblet; a Aldaia i Picassent s'arribarà en 1956.

El 1957 assumeix la direcció de la Caixa el Sr. José Joaquín Viñals Guimerá que substitueix el senyor Manuel Colomer Marco (des de 1940). Entre 1957 i 1958 s'obrin 39 noves oficines. Amb el Pla d'Estabilització de 1959 i el nou rumb de la política econòmica espanyola es va modificar l'expansió: només en eixe any es van obrir 30 noves oficines. Esta implantació va tindre com a conseqüència un increment a 402.267 impositors en acabar la dècada.

La metamorfosi interna *versus* la forta expansió externa: els 60

A partir de 1964, el creixement estructural de la Caixa no s'ajustarà al model anterior d'unitat sinó de grup. L'Ordre Ministerial del 24 de juny estableix les condicions d'implantació. La Caixa es planteja com a directriu cobrir les àrees comarcals insuficientment dotades: 11 oficines a la Safor, 6 a la Vall d'Albaida, 5 a Xàtiva, 5 a la Ribera Alta i 15 a l'Horta. La possible falta d'implantació en altres zones va ser només per causa de l'actuació d'altres Caixes d'Estalvi, com era el cas de la Caixa de Sagunt.

Per imprimir un major dinamisme i vitalitat va començar a reorganitzar els seus serveis i innovar-los tecnològicament. Per a la ubicació i implantació d'estos "sistemes mecànics" es va decidir construir en 1968 el Centre de Procés de Dades conegut com CEMECO. D'esta manera la paraula "domiciliació" s'introduïa com un nou llenguatge de treball.

El 1969 el nombre total de llibretes s'acostava a les 800 mil, duplicant este valor en una sola dècada.

Els 70: la Capital

La dècada dels setanta està marcada per l'aniversari del centenari de creació de la Caixa d'Estalvis de València i per centrar els seus objectius prioritàriament a la ciutat de València. Això significà un pla d'expansió d'oficines urbanes a València entre els anys 1970 i 1975, amb 34 noves oficines.

El 1978, en el primer centenari de la seua existència, la Caixa es trobava plenament informatitzada i aconseguia en el pressupost de l'Obra Social un fita històrica: 400 milions de pessetes que contrastaven amb les 352.000 pessetes que es van distribuir l'any 1940. A més, els serveis centrals de l'Entitat s'ubiquen en tres grans edificis:

CEMECO (inaugurat el 1973), l'Edifici Sorolla i la Seu Central.

En concloure esta dècada, la Caixa comptava amb mes d'un milió i mig d'impositors.

ARXIU BANCAIXA

La Gran Expansió: els huitanta

Cap a les Comunitats limítrofes

A l'empar de l'Ordre Ministerial del 20-XII-79 la Caixa d'Estalvis de València, amb l'objecte d'atendre les necessitats la seua zona d'actuació, va iniciar un pla d'expansió que va suposar l'obertura de 47 noves sucursals: 22 a València-Capital, 17 en poblacions on la Caixa ja estava implantada, 6 a la província de València on no existia oficina, 1 a la província d'Alacant (La Vila Joiosa) i una altra a la de Castelló (Alquerías del Niño Perdido). Això suposava comptar amb 272 oficines en finalitzar 1980.

Este procés de consolidació de presència i d'expansió va continuar el 1981 amb l'obertura de 38 noves sucursals: 12 a València-Capital, 10 a poblacions ja establides, 8 a Alacant, 6 a Castelló, 1 a Barcelona i 1 a Saragossa. Com a novetat, durant el període estival, s'obrien 2 oficines de canvi de moneda estrangera a la costa. La Caixa funcionava, en tancar el 1981, amb 310 oficines. Tecnològicament i en correlació amb este creixement, s'implantava a la xarxa el nou Multisistema "Nixdorf".

El 1982 l'obertura de noves oficines van ser de 77. A la província, en poblacions on es tenia ja presència, van ser 9, mes les 13 de la capital valenciana. Altres 13 es van obrir en municipis de la província de València que no comptaven amb el servei de la Caixa. Es va accentuar mes l'expansió a Alacant on es van establir 7 a la capital i 21 en altres localitats. En eixe any es va adoptar, per primera vegada, l'horari vespertí en dues sucursals a València: Nuevo Centro i Xàtiva. En total, en acabar l'any, les oficines eren 387.

Per a l'any 1983, l'ampliació de noves sucursals va continuar en tota la Comunitat. A la capital valenciana van ser 3 i 15 a la resta de la província. A Alacant 4 i 18 en altres localitats. I a Castelló se'n van establir 6 a la ciutat i 16 a la província. S'iniciava aquell any l'expansió a Castella-La Manxa obrint una nova sucursal a la ciutat d'Albacete. En concloure el 1983 se superaven les 400 oficines (444).

Canvis legislatius, canvis d'organització

L'any 1986 va ser molt significatiu per a la Caixa d'Estalvis de València tant pel que va suposar en l'àmbit institucional –renovació dels Òrgans de Govern– com en el de gestió, que es va aconseguir un substancial avanç en diverses magnituds i línies d'actuació de l'Entitat tant en projecció interna com externa. La Llei 31/1985 que regulava les Normes Bàsiques sobre Òrgans Rectors de les Caixes d'Estalvis (més coneguda com LORCA) i el posterior R.D. 798/1986 obligava a adaptar els Estatuts i Reglament de Procediment Regulador del Sistema de Designació i Elecció dels Membres dels Òrgans de Govern de la Caixa de València. L'Assemblea General de la Caixa va aprovar els nous Estatuts i Reglament en sessions celebrades el 8 de juny i 7 de setembre d'aquell any.

L'any següent, 1987, l'Assemblea General de la Caixa reunida en sessió extraordinària l'1 de març, donava vigència als nous estatuts i es nomenava un nou Consell d'Administració que es reunia extraordinàriament el 4 de març, sent designat com a President de la Caixa d'Estalvis de València, el Sr. Salvador Fernández Calabuig, i com a director general el Sr. Eugenio Pellicer Pérez. Amb este nou equip rector, junt amb la preocupació per preparar la

ARXIU BANCAIXA

Caixa per situar-la en condicions de plantejar-se el futur amb òptima capacitat de gestió, es va emfatitzar a avivar la imatge pública de l'Entitat i a impulsar les relacions institucionals

Els noranta: enfortiment i expansió

Fusions amb Segorbe, Castelló i Sagunt

El final de la dècada dels 80 i principis dels 90 és un període d'enfortiment de l'entitat, plasmat en fusions que produiria efectes mutus entre les entitats fusionades i enfortien les capacitats de servei en les zones en què operaven. Este procés s'iniciava l'any 1989, un any ric en iniciatives i esdeveniments. El fet principal va ser la fusió amb la Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Segorbe el 29 de desembre. Amb este acord es van incorporar als Òrgans de Govern de la Caixa de València els membres de la de Segorbe, es constituïa la Unitat Territorial de Segorbe, dotada de facultats creditícies i d'Obra Social, sorgint d'esta atribució la Fundació Caja Segorbe.

A finals d'abril es culminava el procés de renovació parcial dels seus membres, sent la primera que es produïa des de la constitució dels Òrgans Rectors d'acord amb la Llei. Així mateix era designat com a nou director general de la Caixa d'Estalvis de València, el Sr. Emilio Tortosa Cosme. Amb esta nova direcció es va establir un model de gestió per Direcció Estratègica i la creació d'Unitats de Negoci. Amb l'objectiu de consolidar i reactivar la Caixa, les qüestions operativo-financeres van merèixer especial menció en llançar-se diferents fons d'inversió, oferint nous instruments de pagament (en la línia dels diners de plàstic) i la creació i consolidació de la xarxa de caixers automàtics, l'inici de Cavaltour, agència de viatges filial de la Caixa i l'obertura de la Sala de Tresoreria i Mercat de Capitals.

El 1990, amb el propòsit de fer una nova Caixa, amb una posició preeminent entre les principals de l'Estat Espanyol i de lideratge financer en la seua zona d'actuació, es va firmar un protocol d'intencions per a la fusió amb la Caixa d'Estalvis de Castelló. Eixe any, la Generalitat Valenciana publicava i desenvolupava una Llei sobre Caixes d'Estalvis valencianes que legislava en matèria d'Òrgans de Govern, pel que va caldre adaptar els Estatuts i Reglament de la Caixa que van ser autoritzats per la Conselleria d'Economia i Hisenda l'11 de gener de 1991.

En l'aspecte financer la Caixa va detectar les necessitats de segments específics de clients propiciant la creació d'oficines especialitzades en empreses i una sèrie de mesures relacionades amb el sector empresarial com el descompte comercial i el finançament d'exportacions. Es començava també el primer projecte de desenvolupament del que es va anomenar, aleshores, la Banca Automàtica i es modernitzava els processos informàtics de la Caixa. La conseqüència va ser de creixement i rendibilitat.

En acabar l'any 1991, s'havia assistit a l'acte de naixement d'una nova entitat financera. El 31 d'octubre, davant del President de la Generalitat Valenciana, es firmava l'escriptura de fusió de la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Castelló i la Caixa d'Estalvis de València. Per este acte la denominació de l'entitat resultant passà a ser la de Caixa d'Estalvis de València, Castelló i Alacant i la marca comercial "Bancaixa". S'obtenia així una Entitat que comptava amb una àmplia xarxa comercial, composta per oficines convencionals, d'empreses i serveis de banca electrònica, que cobria necessitats de les poblacions de les províncies de Castelló i València, i a més prenia una posició destacada a Alacant i Albacete i s'introduïa a les Balears.

ARXIU BANCAIXA

Esta evolució de l'Entitat, immersa en processos de canvi econòmic i financer, necessitava el suport d'una eina que possibilitara traçar amb solidesa el futur de la recent Caixa. Per a això, es va elaborar el primer Pla Estratègic de Bancaixa (1992-94).

Al final del 1992, Bancaixa tancava un projecte de fusió amb la Caixa d'Estalvis de Sagunt amb el propòsit de consolidar –davall una mateixa entitat– el mapa financer valencià i donar espenta al projecte global de Bancaixa, suposant per al Camp de Morvedre aprofitar els serveis, la gestió i l'estratègia de la Caixa d'Estalvis de València, Castelló i Alacant. Esta va seguir especialitzant-se en la xarxa comercial, millorant els serveis de la denominada banca ràpida, electrònica i telefònica, en un entorn econòmic i financer poc propici per al creixement, contradient estes expectatives.

L'adquisició del Banc de Múrcia

Bancaixa es convertia en 1993 en líder financer de la Comunitat Valenciana sobre la qual pivotaven un grup empresarial en creixent augment. Es culminava la fusió amb la Caixa de Sagunt, s'adquiria el Banc de Múrcia que ampliava l'àrea financera del Grup Bancaixa (el que suposava comptar amb una xarxa de 718 oficines instal·lades en deu províncies espanyoles pertanyents a huit comunitats autònomes) i s'iniciava la renovació de les bases de l'Obra Social adequant-les a les demandes socials d'acord amb una concepció actualitzada dels valors primigenis.

El Banc de València en el Grup Bancaixa

El 1994 es continuava amb la potenciació del concepte Grup, amb dues iniciatives: la compra d'una participació accionarial del 24,24% en el capital social del Banc de València (amb 237 oficines), adquisició que accentuava la vocació territorial de l'Entitat, que va passar a ser gestionada per Bancaixa però conservant la seua autonomia. I, segona, l'aprovació dels Estatuts de la Fundació Bancaixa per l'Assemblea General davall tres premisses (noves capacitats, presència competitiva en el mercat i revalidació del seu projecte social) es va iniciar un any de dificultats de gestió que van ser alleujades pels efectes de les creixents manifestacions de recuperació econòmica. Això es va traduir en un creixement de les xifres de negoci (d'un a dos bilions de pessetes en actius gestionats) i en un sanejament de l'Entitat. A això va col·laborar la millora de la qualitat d'atenció i servei als clients (en tres instruments claus: l'orientació per segments, l'especialització de xarxes i la planificació comercial); la inversió contínua en tecnologia i la formació dels recursos humans. S'enfortia, per tant, per competir amb eficàcia en el mercat. Això va suposar un considerable avanç quantitatiu i qualitatiu.

Aquell any va suposar, així mateix, la posada en marxa del Pla Estratègic de l'Obra Social que, en 1995, suposaria l'inici d'una nova entitat: la Fundació Bancaixa amb les Comissions Delegades de Segorbe i Sagunt, junt amb la Fundació Caixa Castelló.

Açò significà l'increment de les accions i dels pressuposts en els àmbits d'actuació assenyalats.

En l'àmbit financer, la Caixa es consolida enfront d'un quinquenni crític però amb resultats “*in crescendo*”. Entre altres qüestions a destacar l'ampliació que Bancaixa realitza a Madrid i

ARXIU BANCAIXA

l'entrada en les seus de Bilbao i Sevilla. Eixe any es prepara un nou Pla Estratègic que proposarà una nova etapa de gestió.

En l'any 1996 es definia sòlid, eficaç i rendible l'estat del Grup Bancaixa. Però s'hi aventurava un any de preparació per a l'obertura de nous mercats, de la consolidació de la presència de Bancaixa en zones on ja estava establida i de reordenació del Grup, amb la proposta d'integració del Banc de Múrcia en el Banc de València.

II Expansió: Balears, Canàries i Miami

Així va ser, que en 1997 Bancaixa ampliava la seua xarxa de banca d'empreses, amb l'entrada a Canàries i l'obertura de noves oficines a Aragó, Illes Balears, Castella-La Manxa, Catalunya i Madrid. A més s'obria oficina a Miami, sent esta entitat la primera Caixa d'Estalvis espanyola autoritzada a operar als Estats Units i s'establien vincles amb el mercat mexicà mitjançant el conveni de col·laboració amb el Grup Financer BANORTE del dit país.

El 1997 es va realitzar l'operació d'adquisició del cent per cent del Banc de Múrcia pel Banc de València. Un banc amb unes quotes de mercat significatives tant en inversió creditícia com en recursos aliens en la Regió de Múrcia, que comptava amb una clientela entre 4 i 4,5 milions, que al seu torn s'introduïa en la província d'Almeria i que la marca "Banc de Múrcia" tenia un bon posicionament.

L'Obra Social es consolidava superant els 3.500 milions de pessetes, destacant la posada en funcionament del Centre Internacional per a la Pau i el Desenvolupament i la inauguració del Centre Cultural Rambla d'Alacant.

De nou es renovaven els Estatuts i el Reglament electoral, aprovat per l'Institut Valencià de Finances, atenent el Decret 17/1997.

Nou Pla, Nova Adquisició

L'any 1998 s'iniciava amb un nou Pla Estratègic (1998-2001) que tenia com a marc rellevant el de la moneda única europea i el seu mercat. Eixa visió exterior es va plasmar en l'obertura d'una nova oficina de Bancaixa a Miami i un conveni amb el Banc Popular Dominicà, significat la potenciació d'una àrea exterior, la translació de la qual es va fer patent en l'emissió de deute per Bancaixa en els mercats internacionals.

Es va marcar llavors una evolució de Bancaixa molt positiva a la qual va col·laborar l'adquisició del Sindibank, consolidant la presència de l'entitat a Catalunya.

El 1999 va significar l'assentament de les bases del creixement i orientació del negoci dels anys següents: expansió per altres territoris de l'Estat Espanyol (País Basc), potenciació del negoci internacional, inversió en sectors de futur,...

Mentrestant, l'Obra Social aconseguia una fita pressupostària en destinar 4.000 milions de pessetes a actuacions en la societat, especialment destacava la posada en marxa d'un nou sector: la Societat de la Informació.

ARXIU BANCAIXA

Els bons resultats econòmics i financers van continuar el 2000. Concloïa el segle XX amb una consolidació territorial que es reflectia en les quasi 800 oficines que Bancaixa distribuïa en l'àmbit espanyol, de les quals aproximadament 600 se situaven a la Comunitat Valenciana. La creació de la Fundació Valenciana de la Solidaritat i el Voluntariat constituïa una mostra de la sensibilitat de l'Obra Social de Bancaixa per les noves necessitats detectades.

2001, l'última Fusió: Caixa Carlet

A fi de garantir els fins estatutaris de la Caixa Carlet, nascuda el 1909, i continuant amb la tendència a la concentració que experimentava el sector financer, esta va decidir en 2001 integrar la seua organització en la Caixa d'Estalvis de València, Castelló i Alacant, Bancaixa. Es llançava, en un projecte d'especialització, la nova marca comercial "Fidencis" i la Banca d'Empreses i Promotors.

S'ampliaven al seu torn els acords estratègics estrangers com l'establert amb la Union Bank of Norway o es continuaven els ja concretats amb Banorte de Mèxic, amb el qual s'obria conjuntament una oficina a Cancun.

Bancaixa és l'entitat financera mes important de la Comunitat Valenciana, la quarta Caixa d'Estalvis d'Espanya i el nucli d'un grup empresarial, situat com a seté grup financer espanyol per volum total d'actius.

Tot això motivat per:

- la seua gran implantació comercial (una densa xarxa d'oficines a la Comunitat Valenciana i Albacete i en aquelles zones de major creixement econòmic del país, distribuïnt-se 653 en oficines comercials, 38 d'empreses, 6 de Banca Promotors i 97 de Banca Personal, complementada amb un major desenvolupament d'Internet, de la Banca Telefónica i de l'Electrònica)
- una cartera superior als dos milions de clients, segmentats en economies domèstiques i particulars, joves, rendes altes, Empreses i Comerços, Institucions Públiques i Privades,...
- un qualificat potencial humà de professionals (més de 4.500 persones) amb el suport d'un ampli i eficaç nivell tecnològic,...